

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Analýza bydlení pro osoby se zdravotním postižením pro projekt Komunitní plánování sociálních služeb ORP Tábor (reg. číslo projektu CZ.1.04/3.1.03/65.00028)

*Výstupy z dotazníků zpracoval Bc. Jan Mácha,
ředitel sdružení FOKUS Tábor a vedoucí pracovní skupiny – osoby se zdravotním postižením.*

V Táboře 27. 1. 2013

Analýza byla provedena na základě dat zjištěných v dotazníkovém šetření, které probíhalo od 1. – 30. 9. 2012. Dotazník byl distribuován především prostřednictvím poskytovatelů sociálních služeb, popř. si jej občané měli možnost vyzvednout prostřednictvím sociálního odboru města Tábora. Informace o dotazníkovém šetření byla zveřejněna v Novinách táborské radnice - měsíčníku, který obdrží každá domácnost města Tábora. Navraceno bylo 63 vyplněných dotazníků, největší díl prostřednictvím poskytovatelů soc. sl.

Struktura respondentů:

Ve 40-ti případech (63%) vyplňoval dotazník zákonný zástupce klienta. Ke společnému vyplňování došlo pouze ve 3 případech, tj. 5%. Samostatně dotazník vyplňovali zejména osoby, které uvedly, že trpí duševním onemocněním (17 z 20).

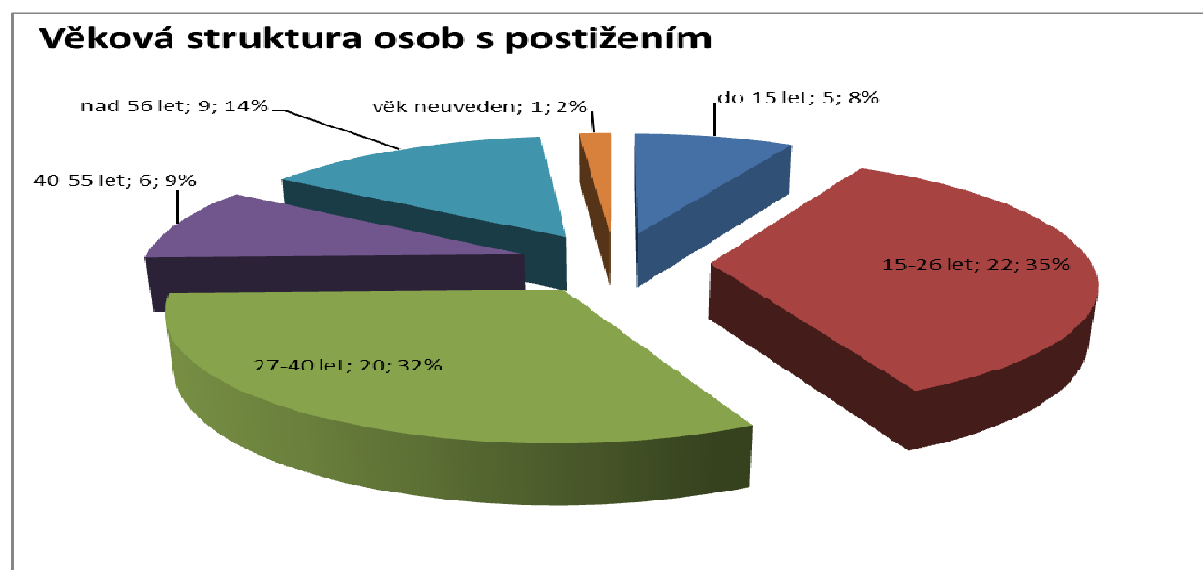
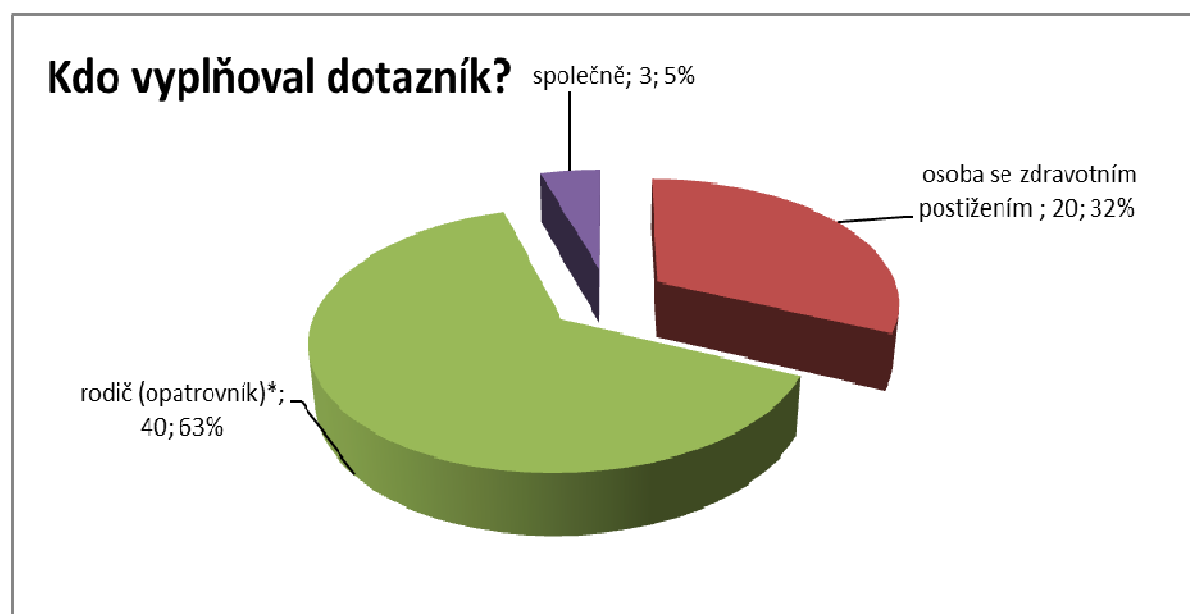
Největší skupinou byly osoby ve věku 15 – 26 let - 35%, těsně následované skupinou ve věku 26 -40 let – 32%. Třetí významnější věkovou skupinou byly osoby ve věku nad 56 let – 14%

Zastoupení pohlaví bylo následující

Muži 49 %

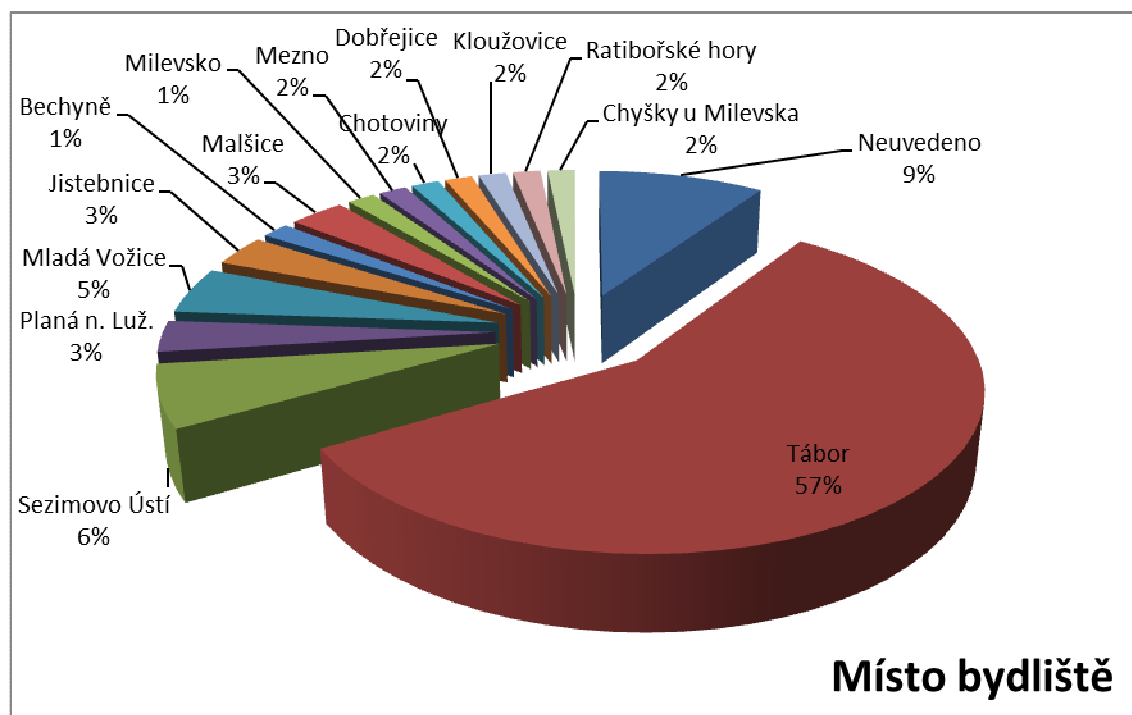
Ženy 46 %

Pohlaví nevedlo 5%

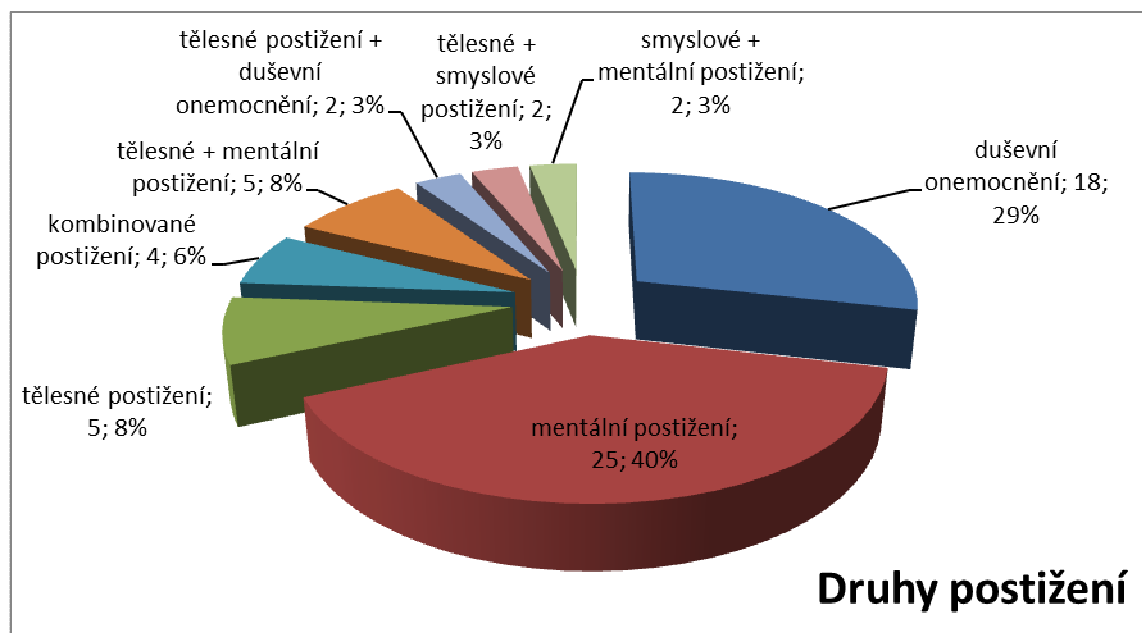
1. Respondenti dle místa bydliště:

Místo bydliště	Počet osob
Tábor	36
Sezimovo Ústí	4
Mladá Vožice	3
Planá n. Luž.	2
Jistebnice	2
Malšice	2
Bechyně	1
Milevsko	1
Mezno	1
Chotoviny	1
Dobřejice	1
Kloužovice	1
Ratibořské hory	1
Chyšky u Milevska	1
Neuvedeno	6
Celkem	63

2. Struktura dle typu postižení:

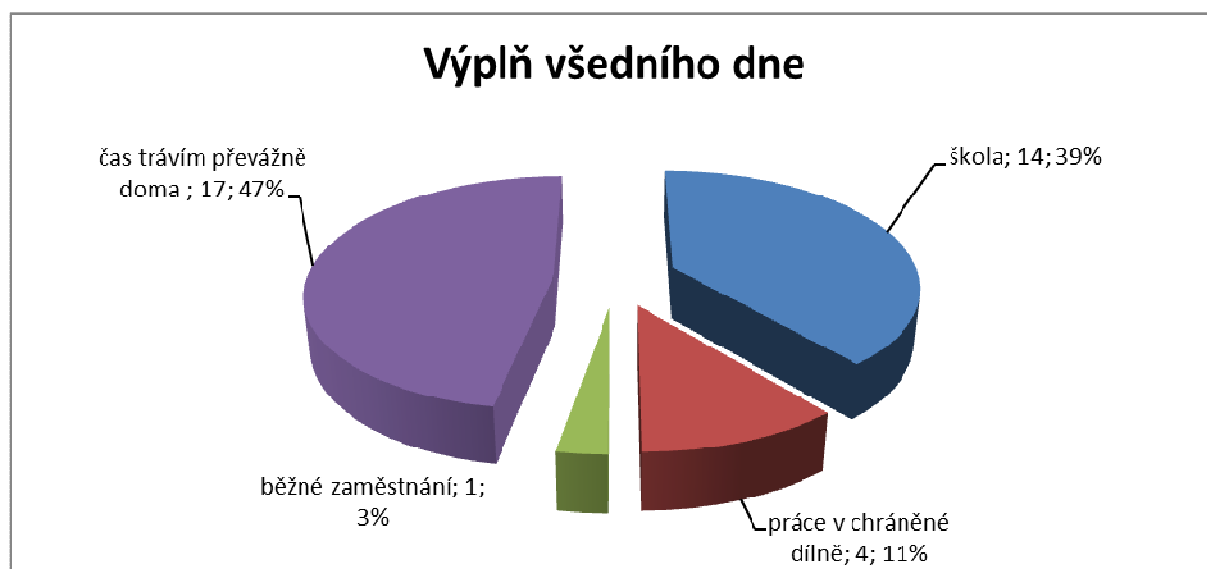
Největší skupinu dle postižení tvořily osoby, u nichž bylo uvedeno, že trpí mentálním postižením 40%. Druhou největší skupinou byly osoby s duševním onemocněním 29%. Zbývajících 31% tvořila kombinovaná postižení, kde opět dominovalo mentální postižení (min. dalších 11%).

3. Činností nejčastěji vyplňujete všední den?

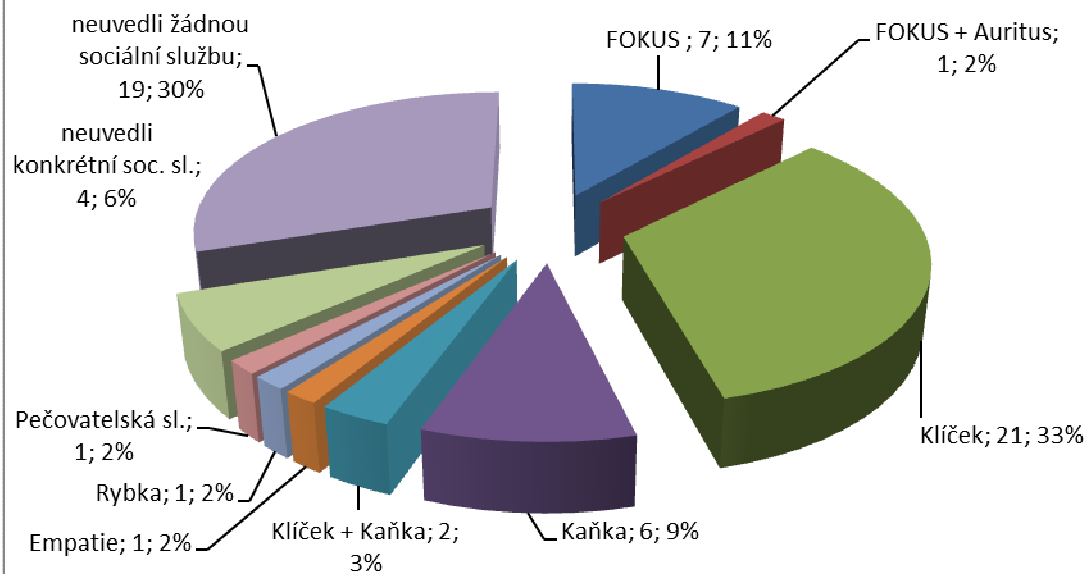
Vyhodnocení této otázky je rozděleno na dvě části.

Část A - Činnosti vyplňující den – mimo sociální služby, kde odpovědělo pouze 32 konkrétní respondentů. Nejvíce z nich – 47% uvedlo, že čas tráví převážně doma. 39% pak uvedlo školu.

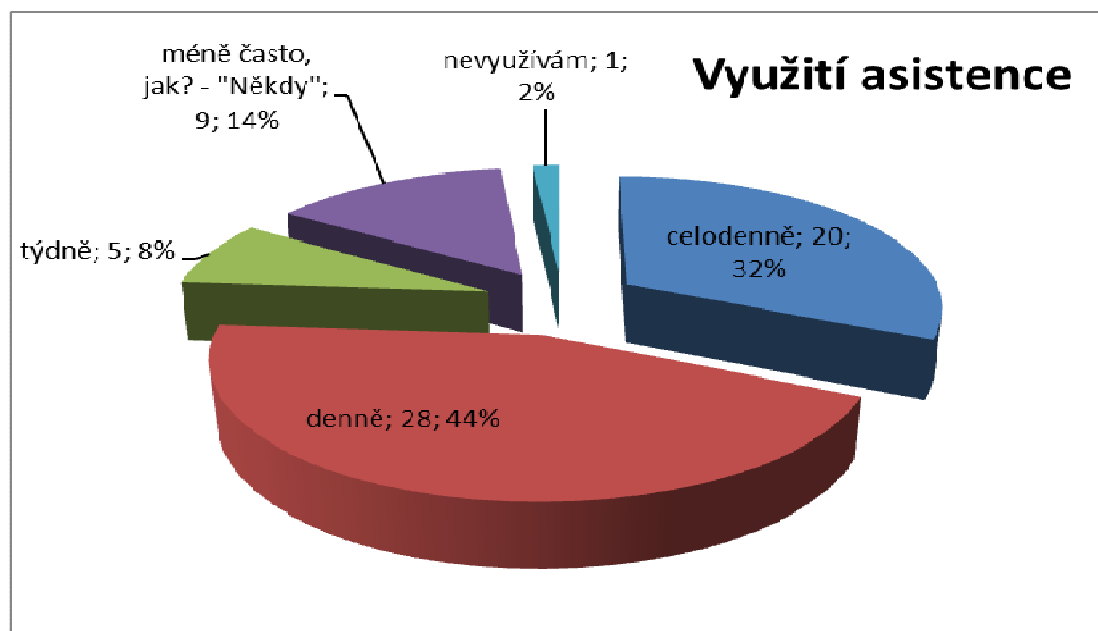
Část B – využívání sociálních služeb. Zde nejčastěji uvedenou službou byl Klíček 33%. Druhou nejčastější službou, kterou respondenti uvedli, byl FOKUS 11%. Paralelní využívání služeb bylo uvedeno pouze v minimálních případech. Velkou skupinu tvořili ti, kteří neuvedli žádnou sociální službu – 30%. Nicméně, vzhledem k faktu, že dotazníky byly distribuovány především za pomoci poskytovatelů sociálních služeb, tj. byly předávány přímo uživatelům, nebude toto číslo zcela odpovídat realitě, resp. těch, kteří nevyužívají sociální službu, bude výrazně méně.

Využití sociálních služeb

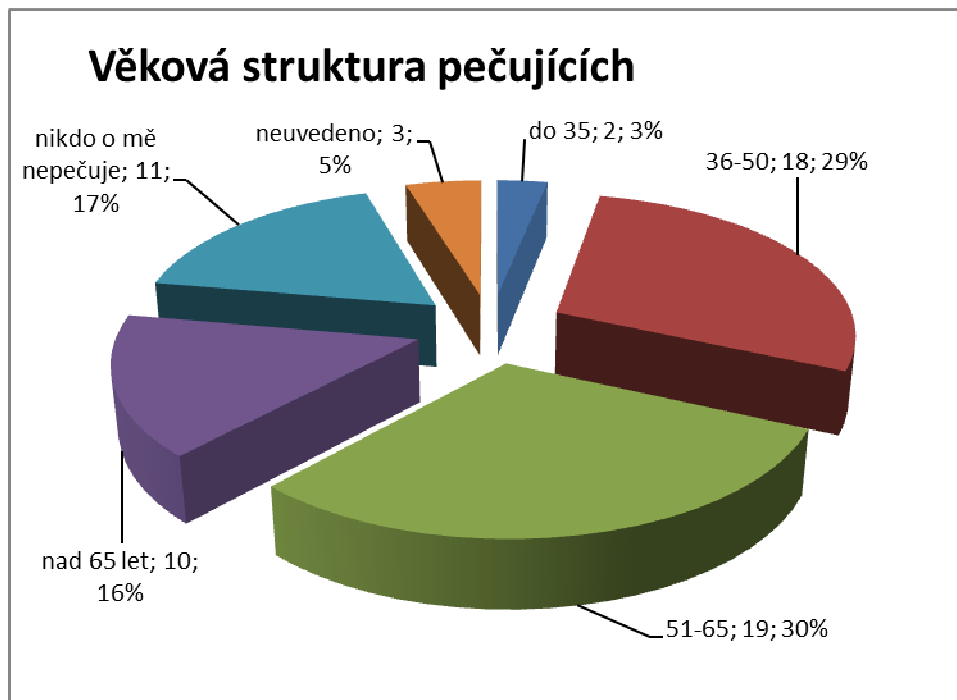
4. Míra využívání asistence

Nejvíce osob uvedlo, že potřebuje asistenci denně - 44%, popř. celodenně 32%. Pouze 1 osoba (2%) uvedla, že asistenci nevyužívá.

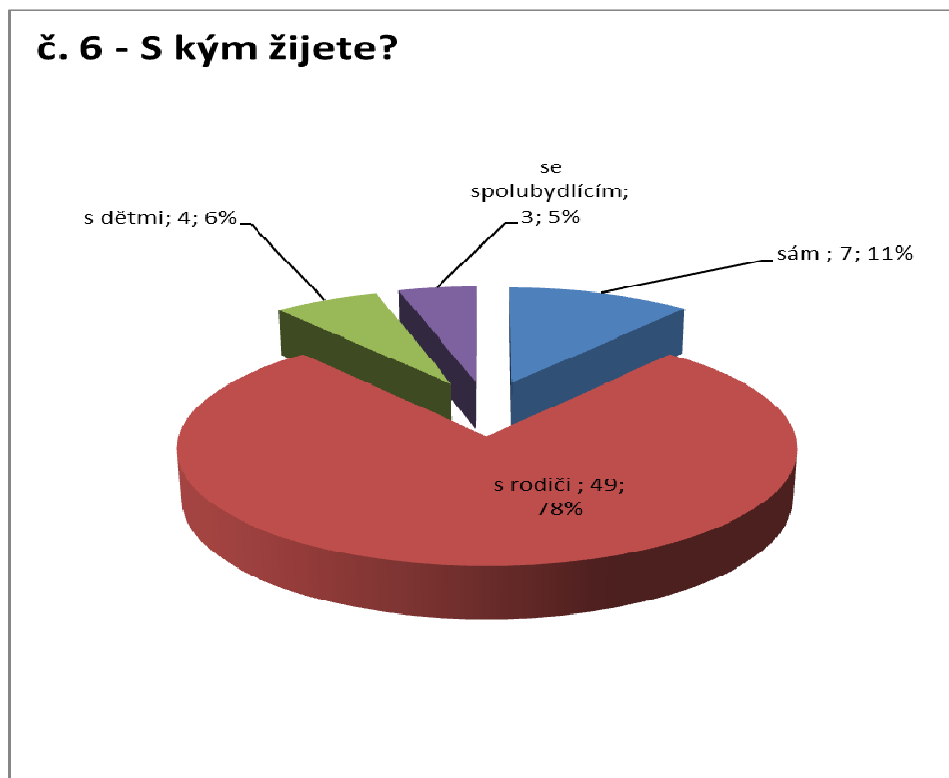
5. Věková struktura pečujících

Nejvíce pečujících osob je ve věku 51-65 let (30%) a de facto, stejně velká je i skupina pečujících ve věku 36 -50 let (29%). 17% respondentů uvedlo, že o ně nikdo nepečuje. V drtivé většině se jednalo o osoby s duševním onemocněním (10 osob z 11).

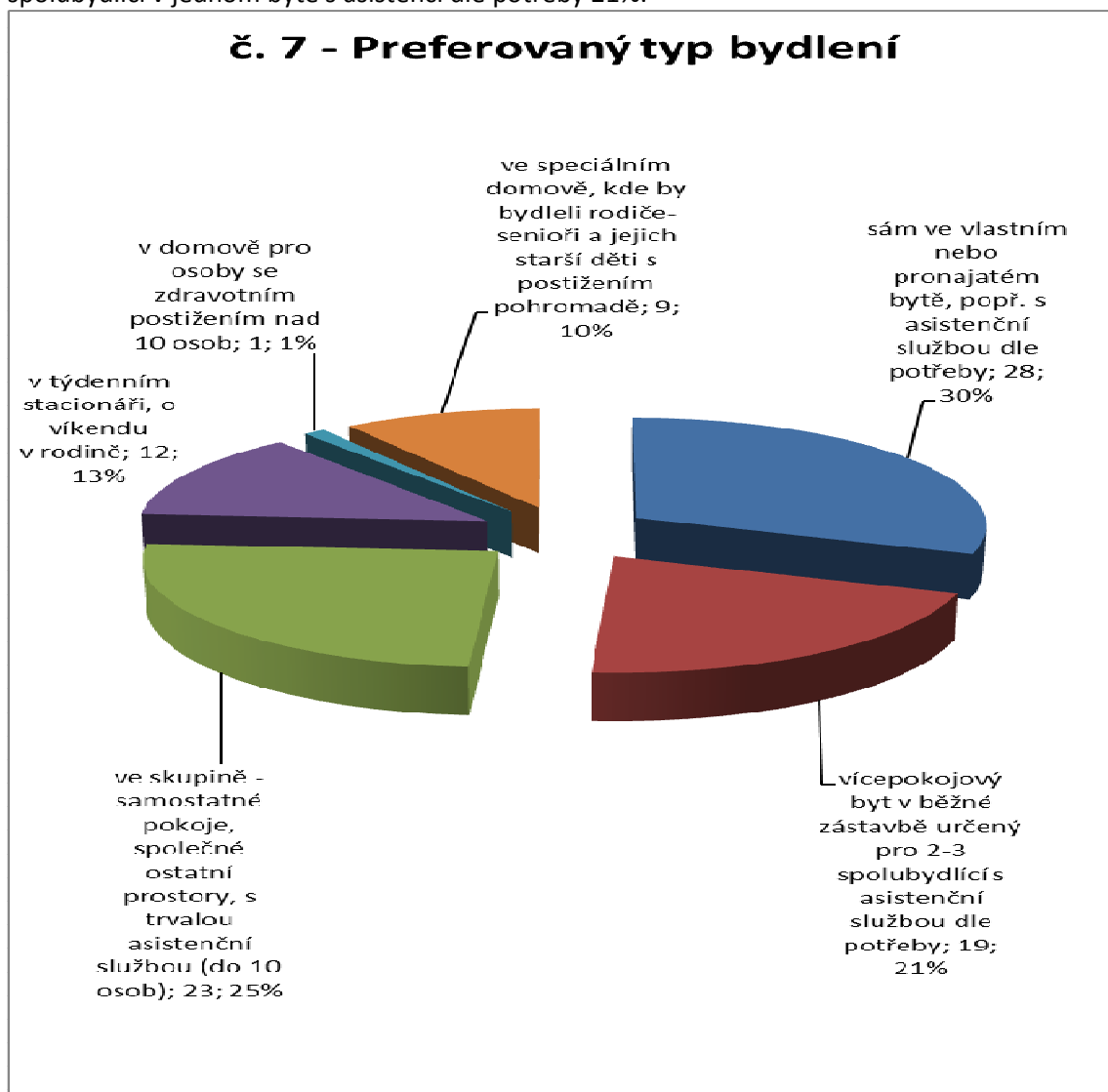
6. Sdílená domácnost:

Jednoznačně nejčastěji žijí osoby se zdravotním postižením se svými rodiči (78%). S velkým odstupem pak uváděly, že žijí sami (11%)

7. Preferovaný typ bydlení

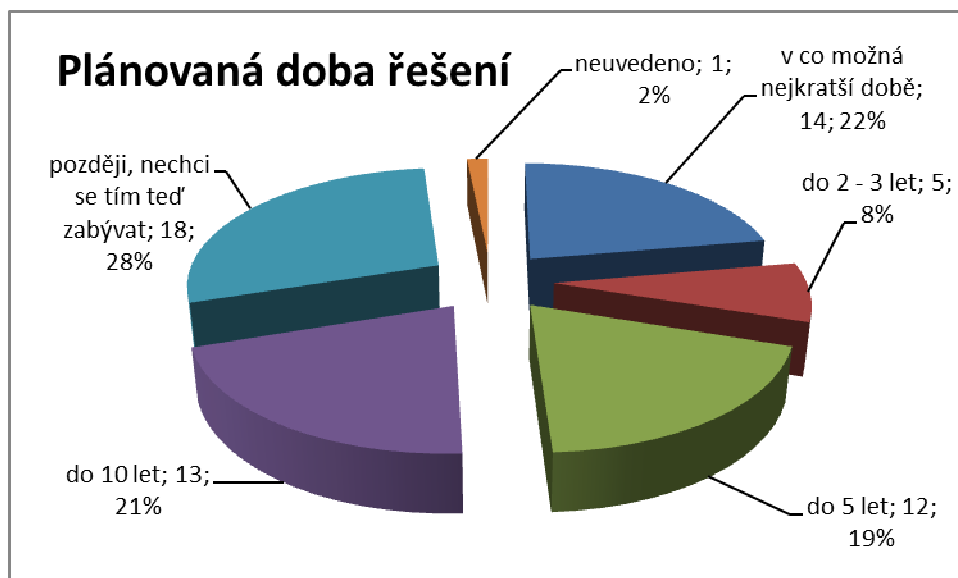
Největší preference má samostatné bydlení v bytě s asistenční službou dle potřeby 30%. Následuje, skupinové bydlení do 10-ti osob s trvalou asistenční službou (25%) a v těsném závěsu s variantou spolubydlící v jednom bytě s asistencí dle potřeby 21%.

Určitou zajímavostí bylo i rozložení preferovaného typu bydlení podle cílové skupiny. Např. u osob s duševním onemocněním jasně převažovalo bydlení v samostatném bytě, popř. více osob v bytě společném s asistenční podporou dle potřeby. Naproti tomu u zbytku respondentů byla jasná preference skupinového bydlení do 10-ti osob s trvalou asistencí.

8. Plánovaná doba řešení situace týkající se osamostatnění

Situaci spojenou se změnou stávajícího způsobu bydlení chce v co možná nejkratší době řešit 22% respondentů (14 osob). Do 2-3 let je to dalších 8% osob. Obdobně jako v otázce č. 7 i tady se objevila jistá odlišnost v míře aktuálnosti řešení situace s bydlením mezi skupinou osob s duševním onemocněním a zbytkem respondentů. Odpověď „v co možná nejkratší době“ nebo „do 2-3 let“ byla zaškrtnuta celkem 19x, reagovalo takto 18 osob (v jednom případě tázaný uvedl obě varianty). Z toho jich ale bylo 11 s duševním onemocněním, tedy 58%.

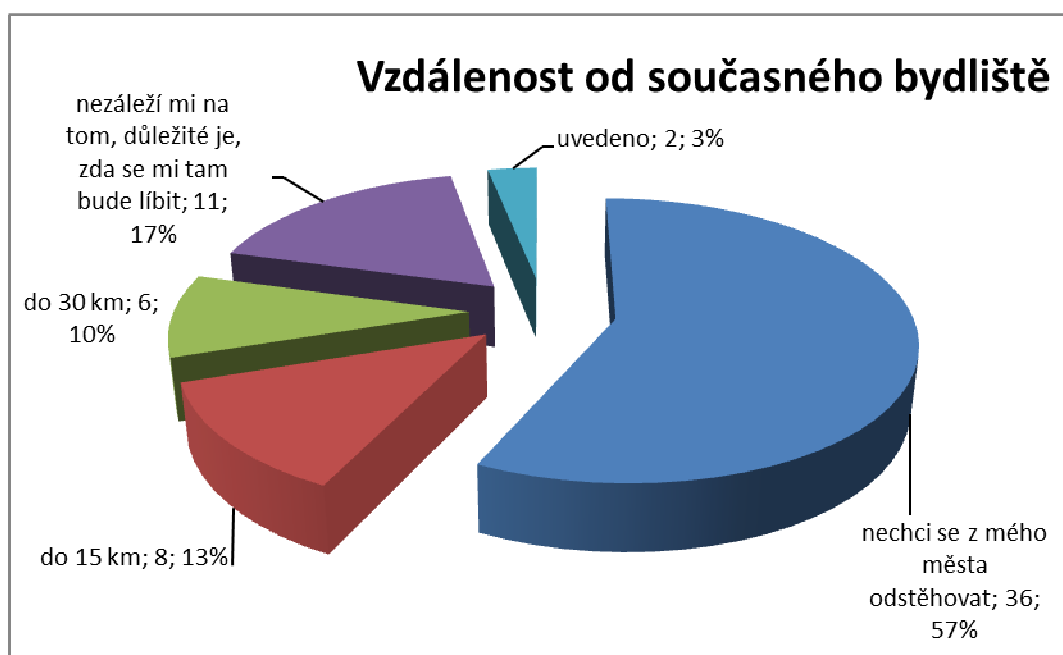

9. Ochota stěhovat se za bydlením

Nejčastější odpovědí na otázku změny města, ve kterém bydlím, bylo záporné stanovisko – nechci se odstěhovat 57%.

Na základě zjištěných dat se dá říct, že obyvatelé Tábora nejsou ochotni se z něj stěhovat (shoduje se počet záporných odpovědí s počtem osob, které za své bydliště uvedli město Tábor) a ti ostatní jsou ochotni se stěhovat přibližně tak daleko, jak daleko mají do Tábora.

Nicméně v případě 17% osob jim na tom nezáleží, důležitější je pocit spokojenosti s novým bydlištěm.

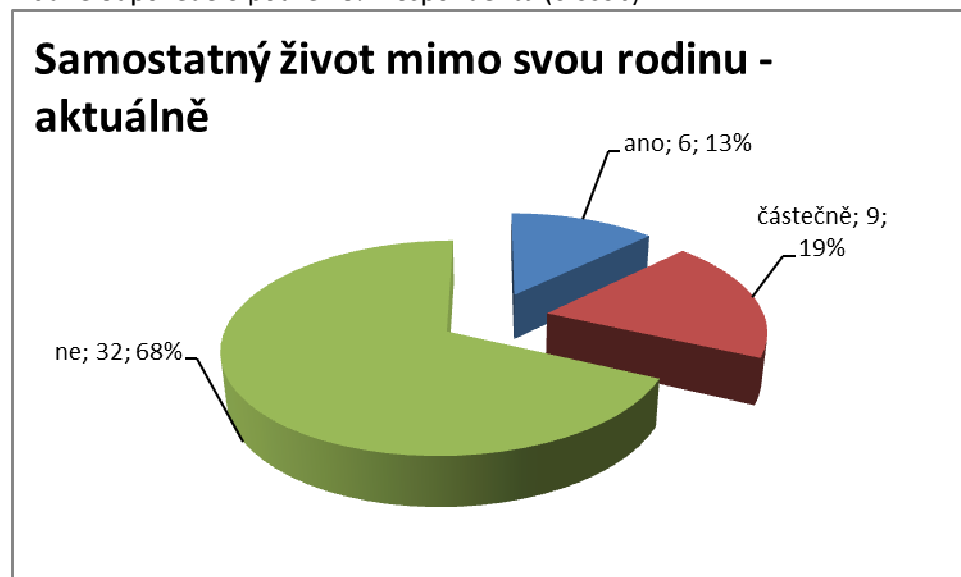

Následující otázky byly určeny pouze těm, kteří žijí společně se členy rodiny. Odpovědělo na ně 50 respondentů.

10. Samostatný život mimo původní rodinu

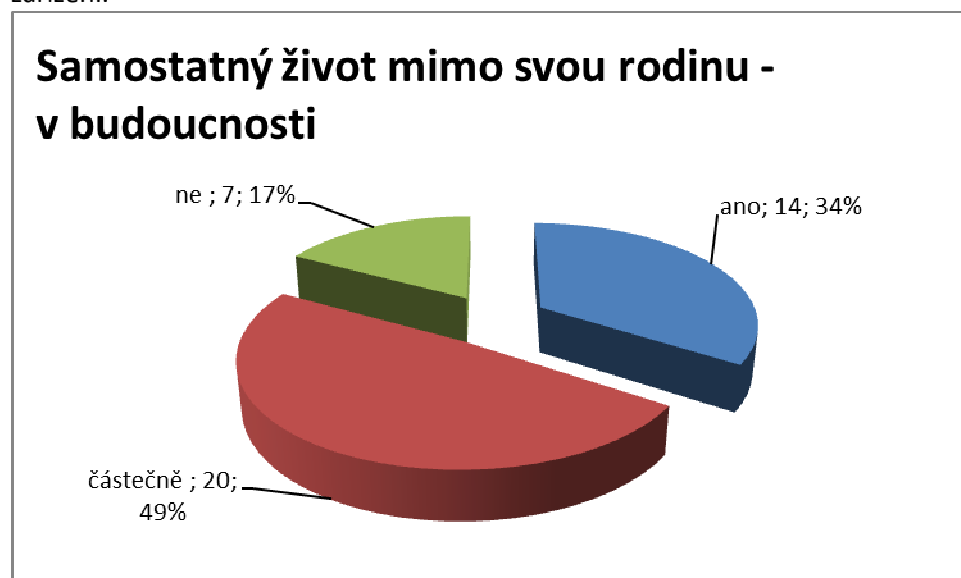
Na otázku: Chtěli byste žít samostatně mimo svou rodinu? V současné době?

Kladně odpovědělo pouze 13% respondentů (6 osob)

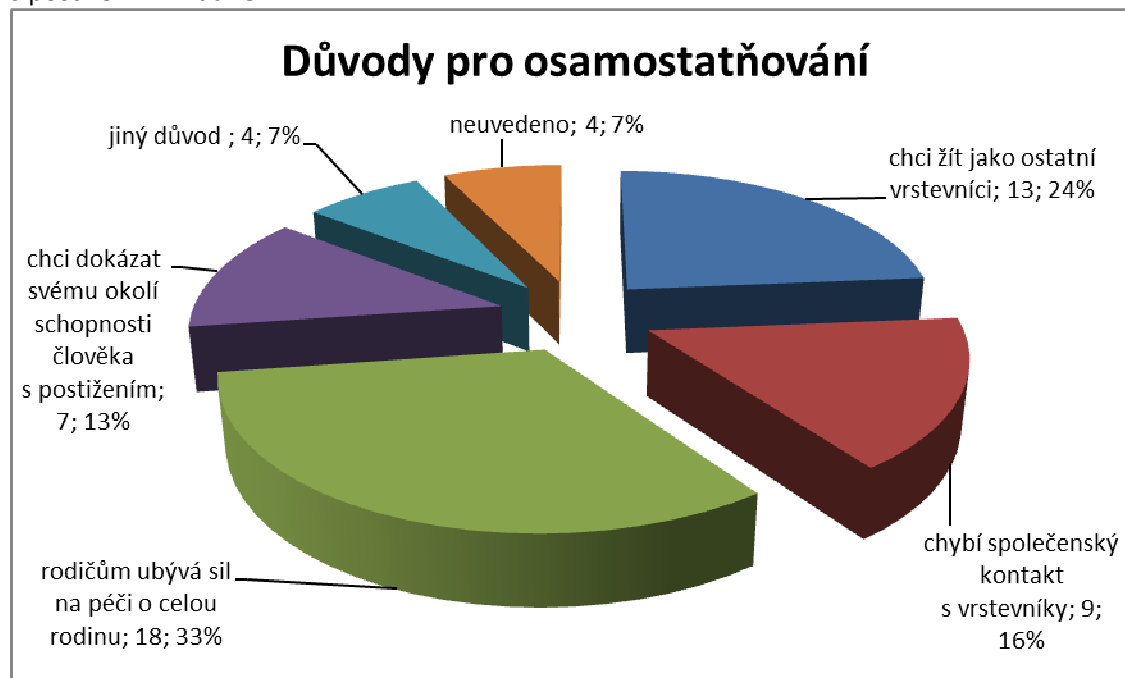
Někdy v budoucnosti?

Pro samostatný život v budoucnosti je jednoznačně 34% respondentů. Dalších 29% si tímto není zcela jistá a volila možnost "částečně" a 17% samostatnost odmítá, což přibližně odpovídá počtu osob, které uvedli, že preferují možnost společného bydlení rodičů a jejich dospělých dětí ve speciálním zařízení.

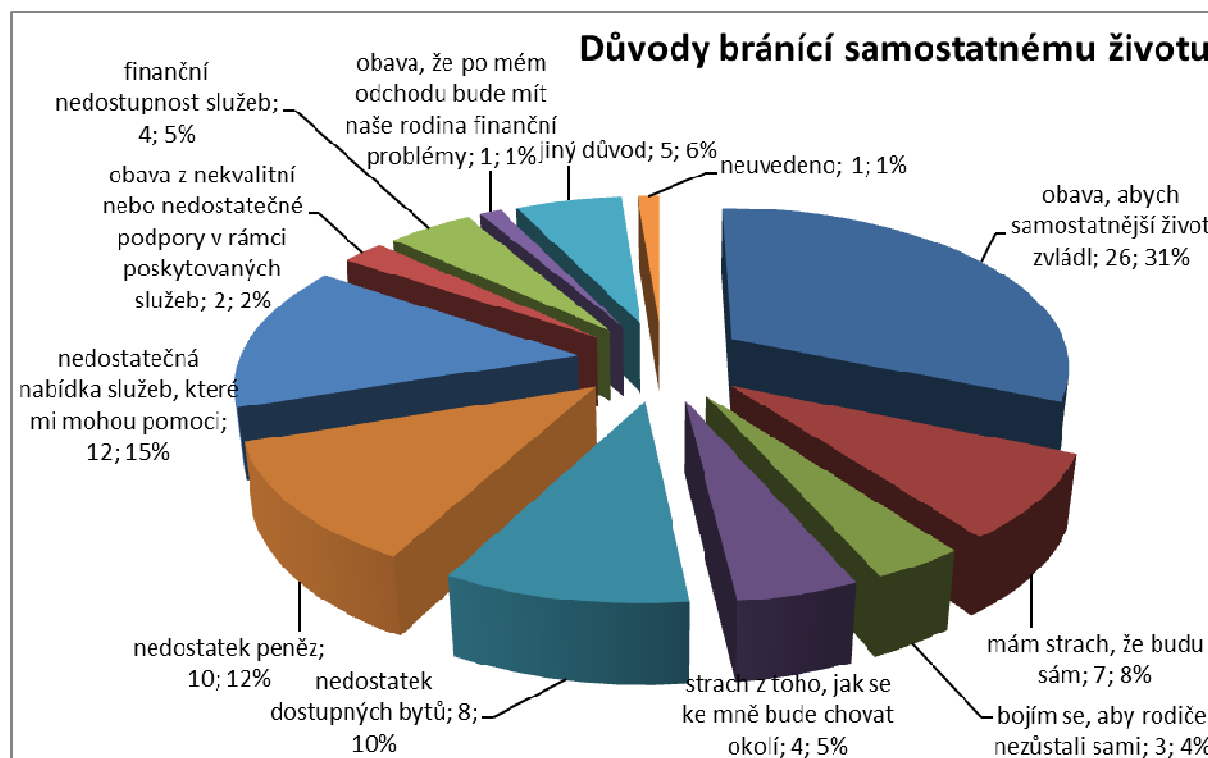
11. Důvody pro samostatný život:

Nejčtenějším uvedeným důvodem je, že rodičům ubývá sil (33%) a pak – chci žít jako ostatní vrstevníci (24%). 16% osob chybí společenský kontakt s vrstevníky a 13% by rádo dokázalo, že to i s postižením zvládne.

12. Důvody bránící v osamostatňování:

Nejčastěji zmiňovaným důvodem bránící osamostatňování je strach z nezvládnutí (31%). Z hlediska výskytu jsou významné i nedostatečná nabídka služeb (15%), nedostatek peněz (12%) a nedostatek dostupných bytů (10%). V této souvislosti by tedy mělo dojít k rozvoji služeb poskytující podporu přímo v domácnosti klienta.

Závěry

Dotazník byl prioritně zaměřen na zjištění potřeb v oblasti bydlení pro osoby se zdravotním postižením. Vyhodnocováno bylo celkem 63 dotazníků. Zjištěná data se nejčastěji týkala osob ve věku od 15 do 26 let 35% a 27- 40 let 32%

Z dotazníkového šetření vyplývá, že respondenti byli zejména ze tří cílových skupin

1. Osoby s mentálním, popř. s kombinovaným postižením - 66% - dotazník vyplňovali většinou zákonní zástupci
2. Osoby s duševním onemocněním – 29% - odpovídali sami za sebe
3. Třetí skupinou byly osoby s tělesným postižením – 5% - ve 3 z 5 případů odpovídal zákonný zástupce

Pro účely komunitního plánování pro léta 2014 až 2016 a problematiku vhodného typu bydlení jsou významné dvě skupiny odpovědí reagující na otázku: „Kdy plánujete vybranou možnost uskutečnit?“ (pozn. autora: otázka reagovala na předchozí otázku, která směřovala k preferovanému typu bydlení)

Skupina A - Odpověď „v co možná nejkratší době“ nebo „do 2-3 let“ - tuto variantu preferovalo celkem 18 osob (28%).

Tuto skupinu z 58% tvoří **osoby s duševním onemocněním**, které preferují individuální bydlení v pronajatém bytě, popř. spolubydlení 2-3 osob. Z 11 osob jich 6 uvedlo, že o ně někdo pečuje. Četnost potřebné asistence je nejčastěji udávána jako občasná (5x), dále pak denní (4x) a týdenní (2x). Trvalé bydliště 9x Tábor, 1x Chyšky u Milevska, 1x neuvedeno.

Druhou část skupiny tvoří **osoby s mentálním postižením + 1 osoba s tělesným postižením** - většinou preferují zařízení do 10 lůžek s trvalou asistencí – celkem 5 osob ze 7. Nicméně 2 respondenti uvedli pouze samostatný byt., jedna osoba pak uvedla jak byt, tak menší zařízení. Nicméně ve skupině osob ve věku 15+, resp. 27-40 let (4 osoby) už mírně převažují preference bytů, event. spolubydlení. Četnost potřebné asistence byla uvedena následovně: celodenní (4x), denní (2x) a méně často (1x). Trvalé bydliště 6x Tábor, 1x neuvedeno.

Skupina B - Odpověď „do 5 let“ – uvedlo 12 osob (19%) - byla naopak tvořena z **92% z osob s mentálním, kombinovaným či tělesným postižením** (11 z 12 osob). V 6-ti případech se jednalo o mladé lidi ve věku 15-26 let a v 5 případech pak o osoby 27-40 let. 6 osob uvedlo, že péči potřebují denně a 3 celodenně. Všichni žijí s rodiči. Většinová preference typu bydlení osciluje mezi „bydlením v bytech“ a „menším zařízením“ s trvalou asistenční péčí. 9 respondentů uvedlo trvalé bydliště v Táboře, 2 v Ml. Vožici a 1 v Kloužovicích.

Z toho vyplývá, že v horizontu do 3 let by pro naplnění těchto potřeb mělo být vyčleněno alespoň 8-10 míst, tj. přibližně 4 byty o velikosti 2+1, popř. 8 - 10 garsoniér, z toho 1 bezbariérový.

Dále by pak v horizontu do 5-ti let mělo být vyčleněno dalších 10- 12 míst, tj. 5-6, ideálně, bezbariérových bytů (2+1) nebo by měla vzniknout 2 chráněná bydlení (ve formě domu) vždy pro max. 6 osob.